

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben Vidéken
Évente. . 480 600 L.
Félévre . 240 300 L.
Havonta 40 50 L.
Külföldre a helybelli
áraknak kétszerese
Egyes szám ára külföldön: 1500 osztr.
korona, 1 szokol, 2
frár. 1500 márka. 60
magyar kor. Egyes
szám ára Bukarestben: 2 lei 50 bani

NAGYVÁRADINAPILÓ

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Str. Rimanóczy-u. 4.

Telefon: 21 (interurban), éjjel 16-52.
Sürgőnycim: NAPLÓ
© ORADEA-MARE ©

Hirdetéseket a kiadóhivatalon kívül eredeti díjazásuk szerint felvesz minden nagyobb bel- és külf. hirdetési iroda

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP ♦ **FELELŐS SZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ**

Nagyvárad és az új adók.

Nagyvárad városa volt az első, mely a jégalmi-, luxus- és az idegenadó behozatalával iskolát csinált oly eredményesen, hogy utóbb az állam kisajátította tőle ez adóforrásokat s most az egész országban szedeti, elvonván e jövedelmeket a városoktól. A kormány most kártalanítani igyekszik a városokat és olyan adózuhataggal fenyeget, olyan új adók készülnek ráomlani a kereskedőre, iparosra és általában mindenkire, hogy bizony általános fuldoklás lesz az eredmény. A városoknak pótdórá szükségük van, ez egész világos, ezt elismerte a városi polgárság akkor, midőn az állami költségvetés a pótdórok tilalmazásával veszedelembesodorta a városok egész kulturtevékenységét, elösmerte, hogy valamilyen önmegadóztatás lehetséges legyen. Önmegadóztatás nélkül a városok képtelenek volnának tisztaságról gondoskodni, utcákat rendben tartani, közegészségügyet irányítani, általában azt a kényelmet és biztonságot nyújtani, mely nélkül városi élet el sem képzelhető. Arra azonban nem gondolt senki, hogy a pótdórok helyébe ilyen adórengeteg kerüljön.

Adórengeteg bizony, városi adórengeteg, melyben után fog botorkálni a városi polgár, fizetni fog, de eligazodni vajmi nehezen tud majd. A kiadott butorozott szobák után adót kell fizetni és fizetni fog a bérkocsis is, ez utóbbi, szerény, napi adót. Az ujonnan építendő házakat adómentesség illetve meg mindenhol, most beépített négyszögméterenként adó jár. A kereskedő az üzletébe bevitt áru után, a biztosítási kötvényekért, kerékpárért, motorbicikliért, autóért adó fizetendő. A vonaton érkező utas után is ki lehet vetni adót, de a szállodai szoba után külön adó fizetendő és a sörcsarnok, a bodega, vendéglő, kávéház, kerthelyiség, cukrászda, tejcsarnok, kávémérés, pálinkamérés, fűszerkereskedés, papírüzlet, ügynökség, menetjegyiroda, malom, olajgyár, biztosítási társulat, cementgyár, teksztillipari vállalat, hentesárúüzem, konzervgyár, bank, szesz- és likörgyár, divatruház, szűcs, műkereskedés, drogeria, női fodrász mind fog ilyen városi adót fizetni. Szinte nem is csodálni való, hogy a kisebbségeket külön is éri egy suhintás az új törvényben. Az idegen nyelvű cégtáblák után egész nyolcezer leuig terjedő évi adót lehet kivetni, míg a román nyelvű cégtábla adója öttől ötszáz leuig terjedhet. Drága mulatság lesz tehát azt megmutatni, hogy az illető cég magyar, vagy német nyelvű vevőkre is reflektál. Hasonló adóra nem tudunk példát. Innen már csak egy lépés külön adót vetni a kisebbségekhez tartozó polgároknak. Az új törvény, melyet Florescu igazságügyminiszter szignált, megint csak az érdekeltségek meghallgatása nélkül készült, mert hiszen senki sem tudott róla, hogy azt a parlament megszavazta. Ujra, meg ujra felmerült annak szükségessége, hogy a törvények előkészítésébe bevonassanak az érintett foglalkozási ágak. Ha csak a kamarákat kérdezték volna meg, akkor is nyomban megkapták volna a törvénytervezői azt a választ, hogy a spekulációs törvény, mely husz és legfeljebb harminc százalékos keresetet engedélyez a kereskedőnek,

nem állhat meg, ha a kereskedőt ilyen újabb súlyos adókkal terhelik. A két törvény egymással ellentétben van.

Tagadhatatlan, hogy ezen új adókkal a városokon segíteni akartak, ehelyett a lakosság sokféle és költséges adminisztrációt igénylő megterhelésére adtak módot. Remélhető, hogy a városok vezetősége és elsősor-

ban Nagyvárad városáé, nem fog élni a törvény által lehetővé tett módzatokkal, hanem csak elviselhető és méltányos adóemeléket életbeléptetésére fog engedélyt kérni a kormánytól. Mindenesetre szükséges lesz az összes érdekeltségeket előzetesen tanácskozásba belevonni, hogy a megoldás ne okozzon elkeseredést.

A jövő héten megkezdődik a kispiac áttelepítése.

A királysobor leleplezéséig készen lesz a Szent László-tér parkirozása.

Amíg az országot borzalmas vasuti szerencsétlenségek teszik temetővé, amíg a kormány gazdasági, iskolai és egyéb politikai rendeletei akasztják meg az ország konszolidációját, addig Nagyvárad város tanácsa dicséretes és elismerésre méltón buzgólkodik, hogy a háború és a nyomában járó anarchisztikus idők rombolásai után végre megnyírbált költségvetése mellett is megkezdhesse az alkotó munkát. Nagyvárad városának életében szinte korszakot alkotó esemény lesz a tanács azon tervének végrehajtása, hogy a kispiacot áthelyezi a nagypiacra és az így megüresedett Szent László-teret beparkosítja. Ez a terv ma elsősorban érdekli a város publikumát, vannak, akik csak városképzéseti szempontból ítélik meg a dolgot és természetesen a legnagyobb mértékben helyeslik, viszont azonban a Szent László-téri kereskedők és kávéháztulajdonosok egzisztenciájuk veszélyeztetését látják a piac áthelyezésében. Megemlítetük ezt Kőszeghy József főmérnöknek, aki erre, valamint arra a kérdésünkre, miként gondolja a kettős terv végrehajtását, munkatársunknak a következőket mondotta:

— Én is tudom, hogy a Szent László-téri kereskedők és kávéosok azt hiszik, hogy ha a kispiacot áttelepítjük, akkor tönkremennek. Pedig ez nem áll. Ezeknek ma jó részt a piaci árusokból áll ki a közönségük, ezt lehet, hogy el fogják veszteni. Azonban, ha a Szent László-tér be lesz parkosítva és így világvárosi nivója lesz, a jobb közönség is le fog huzódni a Szent László-téri üzletekbe és kávéházakba és csak akkor fog igazán a fejlődésük megindulni. Például Kolozsváron régebben a Mátyás-teren volt a piac. Most, hogy a piacot onnan elvitték, a Mátyás-tér a legszebb tere Kolozsvárnak, ott vannak a legszebb és legforgalmasabb üzletek.

— A piacra járó közönségnek sincs oka zugolódni, mert azzal, hogy minden vásárlóhely együtt lesz, csak a közönség kényelmét szolgáljuk. A publikum nem fog sárba járni és bőven lesz helye a piacon, nem úgy mint most. Az áttelepítés successzive fog bekövetkezni, ami most, tekintve, hogy nyár van, minden nehézség nélkül menni fog.

— E munkálatoknál kétféle költségei lesznek a városnak. Egyik a piac áthelyezése. Ez nem egyéb, mint a kövezet áthelyezése a nagypiacra, ami nem okoz nagy kiadásokat. Ebben a tekintetben úgy határozott a tanács, hogy az első négyzet lesz a

piac, ott helyszíni szemlét tartottunk az előjáróság vezetőivel és megállapítottuk hogy nagyszerűen el lehet helyezni a piacot és olyan szép lesz, amilyen egy városban sincs. Ugy fogjuk csinálni, hogy a nagyvásártér első négyzetét beoszjuk szakaszokra, minden szakasznál négy méter széles gyalogutat hagyunk, melytől jobbra-balra lesznek az árusok. Minthogy ez a négyzet még egyszer akkora, mint az egész Szent László-tér, ott a piacot nagyon szépen, nagyon kényelmesen el lehet helyezni. A baromfi piac megmarad mai helyén, csak hogy az a részt ki fogjuk kövezni, egyelőre Köröskövel, hogy ott se legyen sár. Ehez a munkához a lehető leggyorsabban hozzáfogunk.

A jövő héten már megkezdjük a betonkockák felszedését és áthelyezését.

— A másik rész, a parkozás kérdése, már nagyobb dolog, ami azonban nem a piac áthelyezésével, hanem a szobor leleplezésével és a tér díszítésével van kapcsolatban. Ennek a terve is már készen van nálam. Ugy csináljuk, hogy a szobor előtt és mellette jobbról, balról alacsonyabb parkrészek lesznek, azonban a szobor mögött magas parkrészt lesz nagy fákkal, hogy a szobornak megfelelő háttérrel alkosson. Az összes parkrészeket vaskerítéssel vesszük körül. Epen úgy parkozva lesz a többi, mostani elárúsító hely is, a Sas előtti, a görög keleti és görög katolikus templom előtti tér. Ott szintén alacsony bokros parkok lesznek, leemlyített részekkel, amelyek arra valók, hogy azokat egyszínű virágokkal díszítsük. Ez meglehetősen költséges dolog, különösen a vaskerítés kerül sokba, hogy mennyibe fog az egész kerülni, azt még nem tudom.

— A parkozáshoz is rövidesen hozzáfogunk, mert az a tervünk, hogy

a szobor leleplezéséig készen kell lennie.

— A piac áthelyezéséből következik majd egy másik városképzéseti terv. Ugyanis egészen bizonyos, hogy Olaszi nagy részének közönsége az Ezredévi Emlék-téri hidon át fog a piacra menni és így oda új hidat kell építenünk és pedig olyat, melyen át kocsi is lehet közlekedni. Ez azonban egy későbbi terv, melyre ma még pénzünk sincsen.

Utlevelek vizumoztatását

bármely követségnél a leg-
rövidebb idő alatt eszközli
a **Központi Ujságiroda**
Telefon 10-74. Telefon 10-74

Megszabadulunk a koldusoktól és csavargóktól.

A népjóléti tanácsos a koldustörvény életbelépéséről.

Hirül adtuk tegnap, hogy a nemrégiben hozott koldustörvényt a kormány fokozatosan életbe fogja léptetni az ország területén és az első megyék között szerepel Biharmegye is. *Információnk szerint a törvény már e hó 15-én életbe lép Nagyvárad városában.* A törvény igen üdvös rendelkezéseket tartalmaz, mert a dologkerülő csavargókat s az álkoldusokat szigorú hatósági ellenőrzés alá veszi és munkára szorítja. A végrehajtás módja az, hogy valamennyi ilyen egzisztencia helyenként egy, az ezen célra kijelölt gyűjtőtelepre kerül, ahol alapos személyi és orvosi vizsgálat alá vették. E vizsga eredményéhez képest intézik az illető további sorsát. Ha munkaképes, akkor beosztják munkássztagokba: ipari, mezőgazdasági vagy bányauzemekhez, ha munkaképtelen, úgy az illetőségi helyére juttatják el, amely köteles őt eltartani. Így a koldusoknak el kell tűnniök, mert a munkaképeseknek dolgozniuk kell, a munkaképtelenek ellátásáról pedig az illetékes községeknek kell gondoskodniuk.

A fölöttébb üdvös törvény itteni életbelépése és mikénti végrehajtása felől kérdést intéztünk *Féder Ottó* népjóléti tanácsoshoz, ki a következőket mondotta:

— Mi még nem kaptunk eddig rendeletet arra vonatkozólag, hogy a koldustörvény Nagyváradon már e hónapban életbe lépne. Az előkészítő intézkedések megtétele iránt rendelkeztek csak velünk felülről s mi meg is tettük a kellő lépéseket. Így a városi tanács, előterjesztésem folytán, a nagyvárad kolduselosztó telep céljaira kijelölte a velenicei járványkórház kolera-barakjait azzal a kikötött feltétellel, hogy amennyiben ezekre — Isten mentsen — a városnak szüksége lenne, úgy az állam visszaadni tartozik.

A törvény végrehajtása általában állami közegre tartozik, az államrendőrség végzi az emberanyag összegyűjtését, a telepen állami közegek fogják az orvosi vizsgálatot és az elosztást megejteni. A telepet az állam szereli fel, a kezelési idő alatt a delinkvensek az állam élelmezi. A kezelés 3 napnál tovább nem tarthat. Reánk, városi közigazgatásra csak az a feladat hárult, hogy az elosztó telep helyét kijelöljük és majdan asszistálnunk kell az illetőségi kérdések gyors elintézési munkájával. Ismétlem, mi még nem kaptunk rendeletet a törvény itteni végrehajtásának időpontjáról, de annak csak örülhetnénk, ha mihamarabb életbe lépne, mert így egy csapásra meg lenne oldva a régi égető kérdés: a koldusok és csavargók helyes hatósági adminisztrálása.

* BLUM HARISNYÁI A LEGJOBBAK!

Angol szövet különlegességek és választékban. Olcsó árak! Havas és Grünfeld posztó és bélésáru kereskedés, Nagy Sándor-u. 4.

* Folyó hó 4-től kezdődőleg 10 napig tartó idényutáni olcsósági vásárt tart a Körös-parti Aruház, rendkívül leszállított árakban.

BERDACH JENŐ

DENTIST

Oradea-Mare, str. Reg. Ferdinand 6

Foghuzás	Lei	10—
Fogtömés	"	25—
Kaucsukba foglalt fog	"	50—
Fém korona	"	100—
Arany korona	"	300—

Fogsorok szájpaddal vagy anélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek!

Franciaország és Belgium válasza az angol kérdőívre.

Az angol sajtókampány hatása Párisban.

London, július 6. A „Manchester Guardian” szerint Franciaország és Belgium az angol kérdőpontokra ezeket válaszolták:

1. A megszállás beszüntetése a passzív rezisztencia beszüntetésétől függ.
2. A beszüntetés időpontját Franciaország és Belgium határozzák meg.
3. A beszüntetés nem egyszerre történik, hanem olyan mértékben, ahogy a németek jóvátételi kötelezettségüknek eleget tesznek.
4. A katonai megszállás beszüntetése után Franciaország visszatér a láthatatlan megszállás alkalmazásához.

Páris, július 6. Az angol sajtónak hirei, melyek az angol kormány önálló akcióját harangozták be, Párisban a legnagyobb és legkínosabb feltűnést keltették. Bár kétségtelen, hogy a különböző tendenciájú angol lapok egységes állásfoglalása reális információkon kell, hogy nyugodjék, a párisi politikai körök remélik, hogy a cikkek nem tartalmazzák az angol kormánynak hivatalos álláspontját. Franciaország jogilag nem ismeri el a Németország és Anglia közötti

esetleges külön egyezséget, sőt ez esetben Franciaország a ruhr-vidéki nyomását annyira megszigoritáná, hogy egyetlen német kormány sem tudna néhány hónapnál tovább ellenállni. Ami az Angliának és Amerikának fizetendő francia adósságokat illeti bizonyos, hogy Franciaország ezeket a fizetéseket soha másképpen, mint hasonló értékű Franciaországnak beszolgáltatott német fizetések teljesítésével összefüggésben fogja teljesíteni.

Míg a francia és a belga válasza az angol kormány viszonválasza meg nem érkezik, addig nem lehet következtetéseket vonni az angol sajtó cikkeiből. Rendkívül figyelemreméltó jelenség azonban, hogy a párisi angol követ ma délelőtt kijelentette, hogy az angol lapok cikkeit nincsen módjában megcáfolni. Nyilvánvaló tehát, hogy a helyzetbe csak az ezután kezdődő hivatalos tárgyalások fognak világosságot hozni. A jóvátételi krízis elérte csúcspontját és ez a döntő lesz Európa gazdasági jövőjének kialakulására.

Cluj / Central University Library Cluj

Mikor a cigány alchimista.

Jelenet a vizsgálóbírónál.

Fiatalt cigányt hallgat ki dr. Sólyom Kálmán vizsgálóbíró. Mint megállapították, büntetlen előéletű, csodák-csodája, először van hasonló helyen, de még sincs lámpaláza. Szinte otthonosan forgolódik a fegyőr szuronya előtt és cinikusan felelget a hozzá intézett kérdésekre.

— Tudod-e Kirpás Traján, hogy téged csalással vádolnak? — így az első kérdés.

— Tudom én naccságos bíró ur. Igazs, hogy csaltam, de meg izz irdelemte ázs a számár, ha hagyta magát!

Lassankint alakul ki a bűncselekmény, amint a letartóztatott szépen, sorrendben elmondja:

Kirpás Traján az aradmegyei Muszlea községben lakott, ahonnan néhány hónappal ezelőtt magakészítette kolompokkal, kondérokka és csengettyűkkel elindult Belényes vidékére, ahol a községekben kínálgatta zörgő portékáját. Belényesen ismerkedett meg Kovács Károllyal, aki elvitte Zsák Károly módos parasztagzához, aki sárgaságban szenvedett.

Kirpástól megkérdezte két új ismerőse: — Nem tudnál valahonnan aranyat szerezni?

— Minek kell ázs nrany?

— Ne törődj vele, tudsz szerezni, vagy nem tudsz?

— Hát tudni tudok, csak ahozs piz kell!

Zsák átadott Kirpásnak 1000 leut költségekre. A cigány néhány nap múlva lehorgasztott orral tért vissza.

— Nem tudtam aranyt hozni, de majd megpróbálom még egyszer.

Nemsokára a beteg Zsák, Kovács és Kirpás bejöttek Nagyváradra aranyért. Első utjuk egy korcsmába vezetett. Itt letelepedtek. Kirpás pedig kijelentette, hogy most már ő megy az aranyért. Zsák 16000 leut adott át neki.

Kirpás Traján így mondta el tegnap a továbbiakat a vizsgálóbíró előtt:

— Mikor kimentem a bankókkal, ezeket először is zsebre tettem.

— Mi a fenének nem mondják meg nekem, hogy mir kell nekik az arany. No várjatok csak — gondoltam — majd csinállok én nektek aranyat. Beültem egy másik korcsmába, rendeltem egy üveg sert. Kiittam az egészet, csak a fenekem maradt egy hörpenis. Ide bronzsport töltöttem és kis vót az arany.

— Mikor visszavittem Zsák gazdának, megcsókolt engem is, meg az üveget is, úgy örült.

Zsák Károly tényleg diadallal vitte haza az „aranyat”. Paraszti emberek között vannak elterjedve eféle babonák. Zsák gazduram is azt hitte, a cigány aranyától kigyógyul a sárgaságból. Otthon mindjárt kipróbálta a csodaszert. Bevett a sárga kevercsből többször is, de nem hogy gyógyult volna, hanem még a gyomrát is alaposan megfeküdte. Akadtak azután tapasztaltabb emberek, akik — mikor elbeszélte a történeteket — felvilágosították, hogy becsapták őt. Erre azután

észhez kapott és feljelentést tett a belényesi csendőrőknél, akik Kirpás Trajánt elfogták és bekísérték a nagyváradl ügyészséghez. A vizsgálóbíró tegnap elrendelte ellene a vizsgálati fogság fentartását, amibe az aranycsináló cigány bele is nyugodott.

A buzeui vasuti katasztrófa áldozatai

javarésze — mint azt a bukaresti lapok írják — nem voltak sem halál, sem rokkantság esetére biztosítva és így a hátramaradt családok kenyérkeresők nélkül maradtak, a súlyosan sebesülteknek pedig gondjuk lesz egészségük helyreállításáig megélhetésükről gondoskodni. Ezuttal segítve lesz ugyan némileg a katasztrófa áldozatain és időlegesen munkaképtelenné lett sebesültjein, mert Mosoiu miniszter ezt megígérte, de mennyire enyhítette volna a csapást, ha önmaguk és családjuk iránti kötelességérzessel gondoskodtak volna az áldozatok vasuti baleset elleni biztosításáról.

Ezt a gondoskodást vállalta minden előfizetője helyett a „Nagyváradl Napló”, mikor Nagyváradon a Bihari Bank rt. által képviselt Prevederea biztosító társasággal kötött szerződés alapján

a „Nagyváradl Napló” minden régi és új előfizetőjét biztosította vasuti baleset folytán bekövetkező halál esetére 100.000 leura, rokkantság esetére 50.000 leura.

A biztosítási díjat egészében a „Nagyváradl Napló” kiadóhivatala fizeti minden előfizetőjéért, akár egész évre, fél-, negyedévre vagy havonta történik is az előfizetés a „Nagyváradl Napló”-ra.

Érthető, hogy ezt a páratlan kedvezményt nagyon sokan veszik igénybe. Az utóbbi napokban oly nagy számmal jelentkeznek kiadóhivatalunkban az új előfizetők, hogy több ezer biztosítási kötvénynek névreszóló kiállítására időt vesz igénybe. Két-három héten belül azonban minden előfizetőnk megkapja a biztosítási kötvényt és addig is megnyugtattuk előfizetőinket, hogy szerződésünk szerint

minden előfizetőnk 1923 július 1-től van biztosítva.

Most belépő új előfizetőink pedig az előfizetés napjától kezdve.

NEUMANN KÁROLY

TERMÉNYKERESKEDŐ

Parcul Traian Széchenyi-tér. Telefon 407

Vesz és elad mindenféle terményeket Állandó nagy készletet tart raktáron az összes terményekből a közönség rendelkezésére.

Uri fehérneműeket

méret szerint — darabonként is — vállal a

HERCULES

Féhernemügyár

Telefon 698.

Kolozsvári-utca 1. sz.

Megrendelések:

Schlesinger Dezső fehérneműüzletében

Sas-passage is eszközölhetők.

A kis antant Sinajában.

A konferencia programja.

Bukarestből jelentik: A július hó 20-án Sinajába összehívott kisantant-konferenciát, pontilletékes helyről értesülünk, Duca külügyminiszter nyitja meg, aki üdvözölni fogja a kiküldötteket és az előkészítő bizottság tagjait. A kisantant első sorban a belgrádi előkészítőbizottság anyagát fogja megvizsgálni, amely munkálatoknál Chiriacescu, Romania kiküldötteje is résztvevett. A tárgyalások gazdasági és pénzügyi kérdéseket ölelnek fel.

Ugy látszik, hogy a konferenciának inkább gazdasági jellege lesz. Azonban kikerülhetetlen egyes katonai kérdések felvetése megvitatása. A gazdasági kérdések a Törökországgal, Görögországgal és Bulgáriával esítendő kereskedelmi összeköttetés végleges feltételeinek megállapítása lesz. Politikai kérdések is fognak szőnyegre kerülni és ezek közül a legjelentősebb Görögországnak és Bulgáriának a kisantantba való felvételének kérdése. Bár erre vonatkozólag hivatalos helyről semmi sem szivárgott ki, mégis úgy vélik, hogy ennek a két országnak a kisantantba való felvételét megtagadja. Végül meg fogják vitatni Oroszországgal szemben követendő védelmi politika alapelveit, amiket a szomszédos államok respektálni és követni tartoznak.

Többrendbeli bűncselekmény miatt letartóztattak egy nagyváradl pénzügyőrt.

Égig zsarolta a külvárosi kereskedőket.

A nagyváradl rendőrség bűnügyi osztálya tegnap letartóztatta Kolosi Mihály pénzügyőrt, többrendbeli zsarolás és hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése miatt. Kolosi valóságban réme volt a külvárosi kereskedőknek, akiket terrorizált egyenruhájával a szigorú határozott fellépésével. Sorra járta a szatocsboltokat, ahol az italmérési, vagy befikengedélyeket követelte. Mikor a kereskedők ezeket előmutatták, hibákat keresett bennük és mindegyikre rásütött valamilyen közakolt szabálytalanságot.

Mindjárt ki is róttá a büntetést 5—6—8 ezer leuban. A kereskedők, noha tudták, hogy nem hibásak, mégis, hogy megmeneküljenek az esetleges kellemetlenségektől, kitartották a zsebüket. A finánc ur sem volt ilyen esetekben tulságosan akadémikus, úgy, hogy néhány száz leuban a végén mindig kiegyeztek.

Sok kicsi sokra megy. A száz leusok elhajtottak Kolosinak, aki ilyen módon téntélyes mellékjövedelemre tett szert. Végre az egyik kereskedő, akinél már igen sokszor vizitelt Kolosi, feljelentést tett ellene és a rendőrség tegnap letartóztatta. Ekkor már egyre másra érkeztek a feljelentések. Kolosi Mihály beismerésben van, kihallgatása után átkísérik az ügyészséghez.

x Minden urnő és urleány megtalálja a kereső; olyan nagy választék van szövegekben, melyekben és vászonban a Rimanóczytan KERTESZ reklám női divat-üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

Az Artibus építkezésének hibái.

A szépművészeti szakbizottság helyszíni szemléje.

A városi tanács határozata értelmében tegnap délután fél 4 órakor tartott helyszíni szemlét a szépművészeti és közlekedési szakbizottság az Artibus épületénél. Kőszeghy József főmérnök, előadta az épület historikumát. A város úgy engedélyezte az építkezést, hogy a részvénytársaság 25 év múlva tartozik jó karban átadni az épületet a városnak. Építkezés közben, melynél a tervezők főképp a takarékosági szempontot tartották szem előtt, többször mutatkozott baj. Az első baj abban mutatkozott, hogy padló-gerendás fedélszín volt engedélyezve, azonban azt úgy építették fel, hogy a szárnyakon hibák voltak és így nem sikerült a szárnyakat összekötni. Ekkor a tanács beszüntette a munkát, azonban bizonyos megbeszélések után újból engedélyezte.

Most ujabban a padlóíves szerkezetnél van baj, melyet a társaság nyilván takarékosági szempontból vékonyabb deszkákból készített. A tanács újból eltiltotta az építkezést, azonban a részvénytársaság kérelmére teherpróbát tartottak, melyen azt állapították meg, hogy az eredeti terven történt változtatás miatt nem kell semmitől sem tartani. Azonban amikor a padlókat felrakták és kezdték megterhelni, nem bírta el a súlyt. Erre betiltották az építkezést további folytatását és a tanács úgy intézkedett, hogy a nagyterem tetőszerkezetét le kell bontani és helyette olyan tetőszerkezetet kell emelni, melynél a falak megállanak. Közben a részvénytársaság pénze is elfogyott és az építkezés teljesen megállt.

Ezután ismertette a prefektusi rendeletet, melynek értelmében a tanács a szépművészeti bizottságot kiküldötte, majd megtéve saját észrevételeit, arra kérte a bizottság tagjait, hogy szintén tegyék meg észrevételeiket.

Hann Lajos, Varró Domokos megjegyzései után Megyeri Ferenc mérnök, aki a kőművesmunkát vezette, fejtegette, hogy a falak megfelelnek az eredeti tervnek, sőt óvatosságból azokat még meg is erősítették.

Incze Lipót mérnök kijelentette, hogy a bizottság így körületekintés után nem hozhat határozatot, hanem csak pontos számítások után. Ajánlotta, hogy egy mérnöki bizottságot küldjenek ki, mely a számításokat elvégezze és javaslatot tegyen a plenáris bizottságnak.

A bizottság elfogadta Incze Lipót javaslatát.

Nyolcezer svájci frank a nadrágfelhajításban.

Egy kolozsvári kereskedő csempészése a biharpüspöki vámnál.

A biharpüspöki vámnál, ahol most a határállomások közül a legnagyobb forgalom bonyolódik le, szinte naponként fordulnak elő kisebb-nagyobb csempészések. A vám-tisztviselők éberben és szigorúan figyelnek meg mindent, úgy hogy rendkívül nehéz és veszélyessé teszik a csempészést. Jóllehet ez a szigorú ellenőrzés köztudomású, mégis akadnak százszámmal, akik meg nem engedett úton akarnak tiltott dolgokat átvinni a határon, kitéve magukat a felfedeztetés veszélyeinek.

Tegnap délután a pesti gyorsvonat utasait vizsgálták a vámhivatalban. A podgyászvizsgálat már megtörtént és a személymozgásra került a sor. Irimie vám-tisztviselő egy jól öltözött urat motozott meg. A jól vasalt nadrág felhajtója mögül csakhamar különös bélés tűnt elő. Nyolcezer svájci frank, amelyet ilyen módon akart átvinni a határon az utas, akiről megállapították, hogy Réger kolozsvári kereskedő. A pénzt elkobozták, az eljárás pedig csempészés miatt megindult ellene.

A népszövetségi tanács érvényesnek mondotta ki a brüsszeli szerződést.

Döntés az erdélyi optáltak birtok-ügyében.

Genf, július 6. A népszövetségi tanács ülésén Salandra elnökletével tegnap az erdélyi magyar birtokok ügyét tárgyalták. Adotsi az erdélyi optáltak ügyének előadója bejelenti, hogy Brüsszelben megegyezés ebben a kérdésben nem jött létre. A magyar külügyminiszter jegyzéke a brüsszeli egyezményt elfogadhatatlannak minősítette. Hangsúlyozta, hogy rekapitulálni kell a tanács áprilisi ülésszakának álláspontját, amely nagyban különbözik a mostanitól. Előterjeszti a brüsszeli javaslat tervét. A népszövetség ma még képtelen a probléma megoldására — mondotta. Elismeréssel beszélt az előadó Csáky Imre gróf brüsszeli delegátusról, majd felhívta Apponyit a brüsszeli javaslat terv elfogadására.

Sir Robert Cecil, Anglia képviselője, felszólalásában elismerte Magyarország becsületes szándékát a jogi elintézésre vonatkozólag, de most már a brüsszeli egyezmény nem bírálható meg. Nyitva kell hagyni azt a lehetőséget — mondotta — hogy a tanács a kérdést újra elővehesse, ha valamely fél nem respektálta.

Branting svéd megbízott, csatlakozik lord Robert Cecil fejtegetéséhez. Hanotaux francia delegátus a brüsszeli tárgyalásokban a békülékenységet kezdetét látja, de elismeri, hogy ott végleges megállapodások nem jöttek létre.

Ruppert kormánytámadó beszéde a magyar nemzetgyűlésen.

A budapesti kommunista szervezkedés.

Budapest, július 6. A nemzetgyűlésen az indennitásra kimondották a sürgősséget, nyolc órás ülésekben fogják délelőtti estig tárgyalni. A mai ülésen Ruppert Rezső hevesen támadta a kormányt. Hangoztatta, hogy a kormánynak se munka-, se gazdasági programja nincsen, egész rendszere csupán esetlegességekből áll. A kormány nem tett eleget abbéli köteletségének, hogy a választójog szabályozására törvényjavaslatot nyújtson be.

Ruppert a kormányban látja a hibát, hogy az utódállamok megtagadták a Magyarországgal való érintkezést. Massaryk kijelentette, hogy szívesen tárgyalna Magyarországgal megfelelő előfeltételek mellett.

Ennél a kijelentésnél nagy vihar támadt a Házban, éles közbekiáltások hangzottak el és számos képviselő elhagyta a termet. Ruppert ezután a belpolitikai kérdésekről és aktuális eseményekről beszélt. Zajos incidensek támadtak, amikor a birói ítéleteket tette szóvá.

Budapest, július 6. A leleplezett kommunista szervezkedésre a május elsején Csepelen kifüggesztett plakát adta meg a lökést, amelyet Kun Béla, Nyisztor György, Bokányi Dezső és Bajáki Ferenc volt népbiztosok irtak alá. Az akkori nyomozás megállapította, hogy Bécsből állandóan futárok érkeznek Budapestre röpiratokkal és akcióra utasításokkal. Házkutatáskor rengeteg röpiratot és újságpéldányt találtak, legtöbbet az „Egység” című lapból, mely vörös címbetűkkel Berlinben jelenik meg és amelynek cikkei Magyar Lajos írja. Bécsből irányítják a szervezkedést, melynek Budapesten Szvetec István harminchárom éves munkás a főmozgatója.

Szvetec külföldi valutákat kapott a szervezkedés céljaira és Jámbor Károllyal dolgozott együtt. A házkutatásnál vászon- darabokra tintaceruzával irt proklamációkat találtak a kommunista szervezkedés felöltött tagjaira és az ifjúság munkás szervezkedésekre alapszabályokat és utasításokat. Vidéki munkástelepeken, különösen Pécsen dolgozott az agitáció. A moszkvai kongresszusra három magyar delegátus megjelenését kérték.

Eddig hetvennégy őrizetbevétel és kilenc letartóztatás történt. Pécsen kívül Győrött,

Titulescu emelkedik ezután szólásra. I merteti Románia álláspontját, amely a brüsszeli tervezetet szerződésnek tekinti. Elfogadja az előadó javaslatát.

Apponyi Albert gróf sajnálja, de a magyar kormány a brüsszeli javaslatot nem fogadhatja el. Ha a tanács elfogadja az előadó javaslatot, ezzel még nem oldotta meg a kérdést. Ő a népszövetség érdekében kíván dolgozni, munkája azonban igen nehéz lesz, így határoznak.

Hymans belga kiküldött javasolja ezután, hogy a tanács vegye tudomásul a brüsszeli jegyzőkönyvben foglaltakat.

Apponyi konstatálja, hogy a kérdés ezzel ott van, ahol volt. Magyarország nem ellenzi a javaslatot, de nem is fogadja el. Kiemeli, hogy csakis birói döntés nyugtázhata meg a lekeket. A magyar kormány fenntartja jogát, hogy a békeszerződés egyezségi okmány keretében állampolgári érdekeinek megvédéséről gondoskodjék. A szavazástól tartózkodni fog.

Végül Salandra elnök felolvasta a tanács határozatát, amely egyhangulag tudomásul veszi Hymans azon javaslatát, hogy a tanács vegye tudomásul a brüsszeli jegyzőkönyvben foglaltakat. A tanács határozat tehát azt jelenti, hogy a brüsszeli megállapodás érvényesnek ismeri el.

Debrecenben, Miskolcon és Kalocsán helyszervezetek voltak. Kiderült, hogy a sztrájk mozgalmakat erőszakosan ők kényszerítették ki. Utasításuk volt, hogy folyton hangoztassák a megélhetés nehézségeit, a bérjavítás uszítsanak, lázítsanak. A letartóztatottak mindannyian azt vallják, hogy meggyőződéses kommunisták. Vezetőjük Szvetec százazreket követő éjszakáinkint. Arra a kérdésre, hogy min kommunista, hogyan élhetett ilyen fényűzően, azt felelte, ha Szilágyi Dezső, a bécsi kommunista vezetője grófként és eközben biztosságban él, akkor ő, aki akasztófa alatt áll, miért ne költekezzen. A rendőrség megállapította, hogy Moszkvából körülbelül hatvan millió korona érkezett. Legutóbbi gyűlésük az angyal földi jégvermeknél tartották. A letartóztatottak és előállítottak kijelentették, hogy nem bánták meg tettüket.

A tanítók elutazása — akadályokkal.

Nincs fizetés — nincs utiköltség.

Jeleztük volt, hogy a biharmegyei és nagyváradai állami tanítók közül hetvenkilencen a magyar ajkúak két csoportba oszva, Kimpulungba és Craiovába készülnek, hogy felsőbb rendelet folytán ott egy nyári tanfolyamon vegyenek részt és elajánlják azt, ami a további alkalmaztatásukat biztosító vizsga letételére képesíti őket. Tegnap este 8 órára volt kitűzve az elutazás a nagyváradai pályaudvarról. A megyéből berendelt tanítónők és tanítók tegnap reggelre be is gyűlekeztek meglehetősen podgyászukkal, mert hiszen mindenkinek ágyneműt, evőeszközöket stb. kell magával vinnie.

Tegnap reggel úgy a helybeliek, mint a vidékiek megjelentek a tanfelügyelőségnek, hogy felvegyék a havi fizetésüket s így bevásárlásokat tudjanak tenni az esti elutazásra, családjukat ellássák távollétük idejére is, hogy a vasuti utazás költségeit is fedezhessék, mert rendelet szerint minden tanfolyamos a saját költségén köteles utazni.

A tanfelügyelőségnek meglepetés érte őket, e havi fizetésük még nem volt folyósítható, mert a kiutalási művelet nem készült el. Egyelőre tehát pénz nélkül, azzal bocsátották el őket, hogy az esti elutazás elmarad s jöjjenek be a mai napon a hivatalba s talán megkapják a fizetésüket s a mai napon mégis elutazhatnak. A vidékről begyűltek így

HIREK

Véletlen.

Szavamra mondom, nem vagyok babonás. A „véletlen” azonban, mint valami keleti jaspis istent, a maga rejtelmes titokzatosságában, félelem és akarva, nem akarva, félelemből — tiszteltem. Mert mi gyarló és hitvány emberek, tiszteljük azt, akitől félünk. Így vagyok én a véletlenrel is. Milyen csodálatos, milyen megmagyarázhatatlan sokszor, mint rideg valóság is, száraz és rideg hivatalos irásokban, félreérthetetlenül beleírva a sarokba, kétséget kizárva komoly, szavahiható bürokratikával igazolva. Nem a bucsujáró vénasszonyoktól hallottam. Nem a kávésnénik pletykálták, a kolozsvári CFR üzletvezetőség balesetvizsgáló bizottságának felvett jegyzőkönyvében olvastam.

A mozdonyvezető vallomása szerint, amint a tehervonat Kardó állomást elhagyta, teljes sebességgel folytatta útját tovább. Menetközben a nyílt pályán körülbelül 300 méter távolságra a mozdony előtt egy tíz éves kis paraszt kölyök lépegetett ugrálva a síneken. A vállán egy kapát lóbált könnyedén, kalapját félrecapta és szemmel láthatólag nem törődött a mozdony figyelmeztető sipjelzésével.

Már csak 150 méter távolság választotta el a vonatot a gyerektől, aki dacára a folytonos vészszólamnak, csak azért sem akart kitérni. A mozdonyvezető kénytelen volt a befékezésre jelt adni s maga is meglapított a gépet. Az összes zárfékek csikorogva befékeztek s a vonat lassan-lassan engedni kezdett a teljes sebességéből. A mozdonyból sítetereggel bugott ki a gőz, a vízpárákból valószínűs ködfelhőbe burkolva a hatalmas amerikai típusú tűzszikrákat hányó Góliáthot.

Kritikus pillanatok következtek. A dobhártyát hasogató hosszan elnyújtott fütty, élesen hasított bele a forró napsütéses délutánba, csak a kis paraszt kölyök nem akarta hallani. Akkor ugrott le csak a sínekről, amikor már alig egy lépés választotta el a mozdonytól.

Még volt annyi féktelenül csintalan huncutság benne, hogy a kalapjával jókedvűen oda integetett a mozdonyvezetőnek, ügyet sem vetve annak dühösen hadonászó ökle felé.

A vonat pedig ment tovább a maga útján, lefékezve, meglapítva, egy kis meztelbas suhané miatt.

És itt van ama bizonyos „véletlen”. Most jön egy merész 200 méteres lejtő. A lefékezett tehervonat dübörögve, kattogó és siró kerekkel még egyszer neki indul, hogy diadalmasan rohanjon lefelé a legközelebbi állomásig.

Még csak egy kanyarodó és azután alig néhány száz méter a megálló.

A többit már minden újságolvasó tudja. Az állomás, ahol a vonatnak meg kellett állnia — Félix-fürdő volt...

A parasztyerek volt az a véletlen, amely miatt a tehervonat lefékezett. Ha ez a véletlen nincsen, Félix-fürdőn ma nem tíz, hanem száz halott lenne.

* Egymillió leut kapott a város. Ismeretes, hogy a kormány megvonta a városok pótdadoszedési jogát és ezzel szemben az állam kasszájából kárpótolja őket. Nagyvárad városa tegnap kapott ily címen a pénzügyigazgatóságtól egymillió leut.

* Őszre halasztották a bukaresti kereskedőkongresszust. A bukaresti központi Statul kezdeményezésére, mint jelentették, az ország összes Kereskedő Tanácsainak bevonásával kongresszust terveznek. Az első tervek szerint a kongresszust június, vagy augusztus hónapban tartották volna meg Bukarestben. Azzal az indoklással azonban, hogy a nyári hónapokban a kereskedelem pang, annak reprezentánsai legnagyobb részt fürdőn tartózkodnak, a kongresszust őszre halasztották.

* Tabarin Bonbonniere. Ma éjjel 12 órától nagy ének- és táncműsor. Belépődíj nincs.

* Érettségi vizsgálatok a Zsidó Lyceumban. Az évvégi érettségi vizsgálatok folyó hó 3., 4., 5. napjain folytak le dr. C. Pavel, beiusi tanár, volt országgyűlési képviselő ur elnöke alatt. A fentartó izr. hitközséget dr. Kabos Béla, lyceumi iskolabizottsági elnök ur képviselte. A szigorú, de igazságos vizsgálat eredményeképpen a 24 jelölt közül *jelesen érettek*: Ardos Ferenc, Grósz László, Hausmann Nándor, Hittner István, Spitzer Mihály, Wallerstein Imre; *jól érettek*: Domokos Károly, Fried Sándor, Kohn Andor, Löwinger László, Reich Andor; *érettek*: Adonyi Mihály, Balajti Andor, Barna Miklós, Klein Ernő, Kolb László, Sachs Géza, Stern József, Szabó Gyula, Vadász Ernő, Várdi Rezső. Három tanuló egy-egy tárgyból javít. Négy tanuló latin különbözeti vizsgája közül egy visszavetített. A vizsgákon több előkelő előjárósági tag, élükön főt. dr. Kecskeméti Lipót főrabbi ur is megjelent. Hegedüs Árpád, lyceumi igazgató.

* A Bihorul sportegyesület vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városháza bizottsági termében.

* A vasárnapi mérkőzések. Értékes programról gondoskodott a NAC vezetősége, ugyanis a kolozsvári bajnok Viktoriát revanchera hívta meg. Az idén egy nagyváradai csapatnak sem sikerült a kolozsvári csapatokon győzelmet aratni, így a NAC-on a sor, hogy városunk football főlényét a kolozsvári csapatokkal szembe bebizonyítsa. Erős és izgalmas küzdelemre van kilátás. Előzőleg Egyetértés—NAC I. B., délután 2 órakor Egyetértés—NAC ifj. kombinált csapatok mérkőznek. Jegyek még kaphatók a Hellas rt. és Kádár utóda Balogh-cégnél.

* A munkásműkedvelő gárda vezetősége ma este 8 órakor értekezletet tart. Felkérjük az ujonnan megválasztott vezetőségi tagokat, valamint a kultur-bizottság delegáltjait, hogy feltétlenül jelenjenek meg. A kultur-bizottság.

* A Gutenberg Dalkör rózsastélya. A nagyváradai „Gutenberg Dalkör” 1923. év július hó 15-én délután 4 órakor a Karger-féle vendéglő összes helyiségeiben dalversennyel, műsorral és reggelig tartó zárkörű táncmulatsággal egybekötött Rózsaszünet rendez. Az összes jövedelem folyó év augusztus hónapban, Kolozsváron tartandó Országos Dalversenyen felmerülő költségeik fedezésére szolgál. Belépti díj személyenként 15 leu, családjegy 3 személyre 30 leu, vigalmi adó nélkül. A Rózsaszünet kezdete délután 4 órakor. Kitűnő ételekről, itaiokról gondoskodva van.

* A védjegyek kicserélésének határideje. A nagyváradai Kereskedelmi és Ipar-kamara a kereskedelmi és ipari minisztérium 24247. sz. a. f. évi június hó 30 án kelt leirata folytán tudomására hozza az érdekelt-ségnek, hogy a védjegyek kicserélésének határideje f. évi október hó 1-ig meghosszabbított. Barbu Romulus elnök, dr. Oláh Béla főtktár.

* Ma éjszaka a következő gyógyszer-tárak teljesítenek szolgálatot: Irgalmasrend, Rákóczi-ut 27. Mátyás Király, Szent János-utca 46, Arany Sas, Szent László-tér 2. Cleopátra, Teleki-utca 4. Sabina Nagypiac-tér.

menetek a városban szálláskeresésre, ahol az éjszakát tölthessék. Az amugy is terhes és így újabb költséggel szaporodott. A tanyák, akik a legutóbbi vasúti karambolok következtében amugy is bizonyos lelki szorongással indulnak a 48 órás utra, most a legrosszabb kétségben vannak, vajjon elutaznak-e és mikor és a vidékiek lakóhelyük kiköszölgatva, meddig és még mennyi költséggel megterhelve kell, hogy Nagyváradon megtelejenek.

Lehet, hogy ma tényleg megkapják a pénzüket és akkor a déli vonattal elutaznak Bukarest felé, de őket a fizetés halálos vonakozó ígéretek ürességével szemben már nagyon megedzette a múlt s nem sokat reménykednek a mai fizetés és elutazásban.

A közelmúltban még lehetett mentséget adni az ilyen abszurd intézkedésekre, de amikor a vezetők azt hangoztatják, hogy elérkeztünk a konszolidált állapotokhoz, hogy kit terhel a felelősség az ilyen hebegés előkészített akcióért, mellyel olyosan megzaklatják a közoktatásügynek sereg tisztas munkását.

A legforróbb júliusi nap.

A folytonos esőzések, amint nyugat-európai meteorológusok kiszámították, az uszó-hegyektől származnak, amelyek elszabatosan lehűtötték a Golf-áram vizét. Innen származnak a hideg idők s helyi ornitológusok, madarak és más csirkefogók könnyen kimutatták, hogy a legforróbb júliusi napja esztelenül holnap, július 8 án, az újságírók lesz Nagyváradnak.

Száz ember rendező munkáján sok ezernyi foglalkoztatni a Rhédey-kert alléin. A városban az egész város, hogy résztvevője legyen a legpompásabb szabadidő alatti ünnepségnek. Hatvan tűzoltó, egy százados gyalogos és lovasrendőr s egy százados kassza-fogó fenntartani a rendet. Egy pénztár fog állani a kert minden bejáratánál a közönség rendelkezésére, hogy megvásárolja a 15 leus belépti-jegyet. A szabad színpadon Tábori Emil vezetésével felvonulnak a Bonbonniere művészei és színre lépnek rengeteg eredeti tánc és magánszám mellett a legjobb Tábori bohózat. Jaulusz és földi kacagtató magánszámait ezuttal, tekintettel a szabad-színpadra, nem falrengető, de dörendítő hatásuk lesznek. Madas és Stoll, Erényi Kálmán, Gróf és Erényi Böske, Pincz Böske az idényben legnagyobb hatást keltett ének és táncszámaikat mutatják be.

Paprika Jancsi színháza szolgálja még a városban a vurstli, melynek szokásos bohózája kap egy sátrat az újságírónapra. A színpad, sajnos, váratlan és most már az idő rövidsége miatt előre nem látott akadályok folytán elmarad. Katonabandák, cigányzenekarok szolgálják még a mulatságot és az ital- és italsátrak különböző tömege, amelyekben az összes Nőegyletek hölgyei foglalnak majd helyet.

* Az újságírók napján, július 8-án, vasárnap délután tartandó népünnepélyen a Bihar megyei és Nagyvárad Nőegylet a congett-sátrat vállalta. Ez uton kéri fel a vezetőség az egyet tagjait a közreműködésre.

* Önkéntes tűzoltó tiszteket, altiszteket és tűzoltókat felhívom, hogy az újságírók által rendezendő népünnepélyen, rendfenntartás céljából, okvetlen jelenjenek meg. Gyülekezés az Örtanyán július 8 án, délután fél 1 órakor, posztó egyenruhában, felszereléssel, sapkában, kötéllel. Morariu Gheorghe, főparancsnok.

* SZABÓK és KERESKEDŐKNEK különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház olcsó engross-árai szövetekben és belésárukban a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

Erdély legrégibb
készműves és
látszerész üzlete

KunMátyásfia
CLUJ, Calea Victoriei 2.

Lloyd 1566

(*) „Cagliostro grófja“ — Dorian-filmszínház. A tizennyolcadik század nagystílusú szeniális kalandorának, Balsamo Józsefnek rendkívüli változatos és kalandokban gazdag élete pereg le előttünk a Dorian-filmszínház legújabb sláger filmében. Balsamo József ismerője volt az emberi léleknek és ezt a tudását felhasználva merészen játszott élettelen pénzzel, asszonyokkal. A nagyszerű kaland szerepét Reinhold Schünzel, korunk legkiválóbb karakter-színésze alakítja. A többi szereplők is a filmszínészet legjavából vannak összeválogatva; olyan nevek, mint Conrad Veidt, Hannu Weisse, Karl Goetz önmagukban is teljes sikert jelentenek. Ezeken kívül Anita Berber, a szenzációs meztelen táncosnőnek is kitűnő szerepe van a darabban. A pompás film, amely egy sorban áll korunk

halmasabb slágereivel, mint a „Faraó” és a Hindu siremlék” már csak két szombaton és vasárnap látható a Domszínházban.

Az Apolló és Atlantic nyárimoziban a nagy sikert aratott „Ilona” népszerű társadalmi dráma kerül először Putti Lyával a főszerepben. Az Ilonán kívül rendkívül kacagtató amerikai vígjáték, „U” az emberfalóknál is színre kerül. Az Apollóban 3, 5, 7 és 9 órakor, az Atlanticban 9 órakor kezdődik. A 3 órai és mérsékelt helyáru.

NYILTTER.

Üveg árjegyzék!!!

iszott boros pohár . . .	3.50	Leu
iszott likőrös pohár . .	3.50	„
iszott vizes pohár . . .	4.—	„
iszott likőrös készlet . .	41.—	„
iszott vizes készlet . . .	46.—	„
iszott boros készlet . . .	51.—	„
bedlőkészlet aranyozott .	970.—	„
Mosdókészlet színes . . .	455.—	„
iszott virágváza	20.—	„

Befőttes és uborkás üveg. Hólyagpapír és spárga.

Eladás nagyban és kicsinyben

Kereskedők kérjenek árjegyzéket!

KOMLÓS TESTVÉREK

nagykereskedők. Gyári raktár üveg, porcellán, lámpa és táblaüveg, kőedény Oradea-Mare—Nagyvárad, Zöldfa-utca 13. TELEFON 3—72.

Egy operett története.

Regény a „Nagyvárad Napló”-nak.

Irta Zsoldos László.

91

— Ninininini! Hát magának mi baja? — kiabálja olyan rémülten, hogy a nyaván a feje, vagy mi a csuda? — topog elejbük a szépen nyírott, sűrű bokrok közül a nyalka öreg Levisznyey miniszteri táncos. A fején szürke cilinder volt, a balján aranykeretes monokli, a balkezeiben pedig vaskos tekercs.

— Irgalom Istene, ne hagyj el! A kottán! — cikkázott keresztül Ollárnak az arca felején, a mint megpillantotta a tekercset.

De hátha nem az? Vagy mit is beled? Csak nem vette meg valamennyi kottát. Ejh, ha csak legalább egyet is megvett volna! Pedig az valószínű, mert most megláthatta a polcon a trafik előtt.

— Kezét csókolom, kedves nagyságos asszonyka, — pörgött a nyelve a vén gavalnak — hol voltak tegnap egész nap, hogy színiüket sem lehetett látni? Kiránduláson? — Ugy, a haláleset miatt húzódnak annyira vissza? Igen, igen, az ebédet is hazavitték. — Áh, kár; higgye meg, édes jó nagyságos asszonykám, hogy kár. A szegény megbolondult néni attól már ugysem támad föl többé. Hát mondja, kedves barátom, mit jelentett ez a nagy futkosás előbb, mi? Vani új játék, nászutasok számára, hehehe, valami incselkedő játék?

— Nem, — nyögte ki nagynehezen a szegény, mialatt gyors elhatározással leejtette zsebkendőjét és a hogy leguggolt érte, rászul belekukucskált a titokzatos papírtasak kürtőalakú üregébe. Mikor lassan, ántsándékkal lustított mozdulattal, újra átpászkodott, félre kellett fordítania a fejét a zsembelve morajló Cserna vize felé, hogy a méltóságos meg ne lássa benne a könnyet:

— Végre eszünk! Csakugyan az én ottam!

Tera is megsejtette a váratlan szerencsét

s bár az éhségtől kicsit bágyadt mosollyal, ám a föltámadt reménykedés miatt máris rözsásabb színre kapva fordult a szürke cilindreshez:

— Valami emléket vásárolt, tanácsos ur? és bájos kis fejével a göngyöleg felé biccentett.

— Hehehe, a kedves férjeura hangjegyei. Most ötlöttek a szemembe a trafik előtt. Há természetesen rögtön megvettem, hehehe mind a tíz példányt, vagy mennyi volt.

Az egérszeműnek iziben mehenéke támadt.

— Hova készülsz, drágám? — kérdezte már csak a látszat megmentésének a kedvéért is, a menyecske.

— Elfelejtettem cigarettát venni, — válaszolta szaporán amaz. — Átszaladok a trafikba.

Levisznyey olyan mozdulatot tett, mintha ki akarná venni a zsebéből a szivartárcáját, hogy abból kínálja meg a muzsikust. Hanem, úgy látszik, még idejekorán más gondolt, mert édeskés mosoly terpedt szét a vörös arcán.

— Akkor csak siessen, édes barátom. Majd mi itt megvárjuk. Ugy-e, nagyságos asszonykám?

Ez ellen nem lehetett tenni semmit. Matyinak valóban egyedül kellett mennie, sőt rohannia, mint a szélvésznek, a dohányosboltba, hol föltűnés nélkül hozhassa el a tíz kottának az árát.

(Folyt. köv.)

Cipőszakmában jártas

fiatalsegédet raktári teendőkre azonnali belépésre keresünk. Személyesen jelentkezni a HUNÁRIA CIPŐGYÁR központi irodájában lehet.

Eladó szilváskádak. 100 drb jókarban levő

szilvás kád

azonnal eladó. — Tudakozódni: Weinstein Márk, Belényes.

Ügyes, agilis ember, kinek Nagyváradon nagy ismeretsége van,

napi 300—400

leit kereshet!

Cím a Nagyvárad Napló kiadóhivatalában, Rimanóczy-utca 4.

Gyógyszerész

nem okleveles, hosszabb ideig maradó munkatársat keresek román nyelvtudással. Ajánlatot fizetési igény megjelölésével és minősítvényekkel kérek.

HOLICSKA DEZSŐ gyógyszerész BOROSINEU (Boros-Jenő) Arad megye.

Társat keres

20 éve működő biztos existenciát nyújtó vállalat 2—300.000 leival: szakismeret nem, de közreműködés szükséges Ajánlatok „Biztos existencia” jellegre a kiadóba kéretnek.

Kérjen árajánlatot

**a gyáros
a vállalkozó
a kereskedő**

ha olcsón és eredményesen akar hirdetni

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától CLUJ-KOLOZSVÁR Strada Juliu Maniu 4. TELEFON 15—55.

Kidolgoz propaganda-tervezeteket, elhelyez eredeti tarifák szerint hirdetések a világ bármely lapjában.

Ingatlan árverés.

A Szacsvay-utca 68. alatti bérház, melyben 7 darab 2 szobás, 8 darab egy szobás lakás és egy bolthelyiség van

július 12 én, csütörtök d. u. 3 órakor

a helyszínen, Szacsvay-utca 68. alatt árverés alá kerül. A háznak, mely 450.000 leire van becsülve,

kikiáltási ára 300.000— lei,

melyen alul az ingatlan el nem adható. A vételi illeték a vevőt terheli. Bántapénz gyanánt a kikiáltási ár 10%-a, azaz 30.000 lei teendő le. A vételár többi része az árveréstől számított 5 nap alatt fizetendő

Két szoba konyhás lakást a vevő elfoglalhat. A közelebbi feltételek megtudhatók az árvereltető alantírt ügyvédjénél.

Dr VÁRADI ÖDÖN ügyvéd,
Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12.
Értesítési idő d. u. 4—6 között.

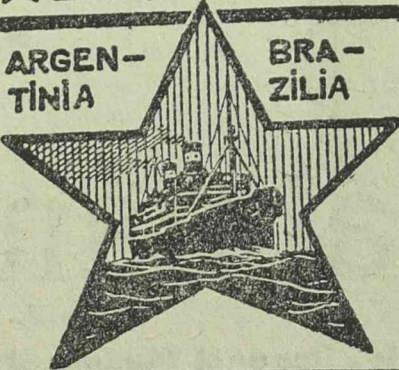
ELADÓ

4 hold szántó 60.000. Egy kis ház 35.000. Husz hold szőlő 650.000. 12 hold szőlő lakás, felszereléssel 700.000. 5 1/2 hold szántó és szőlő két kisebb házzal, kuttal, istálló 250.000. 12 hold szántó 2 szobás lakás átvehető 200.000. Vitéz-utcán egy ház 200.000. Beöthy Ödön-u. 1 üzlet, ház 650.000. Kertész-u. 220.000. 3 ház vasut közelében Egy jó ház gazdasági udvar, istálló, szőlőskert 200.000. Szacsvay-utcán üzletház 2 lakással 400.000. Téglavető-utcán 200.000. Szép magánház 3 szobás 130.000. 7 hold szép szőlő, jó házzal 420.000. 1/2 hold szőlő házzal 50.000. Ház Szent János-u. 170.000. Egy Szacsvay-utcán beköltözhető 150.000. Új ház Szőlő-telep u. beköltözhető 150.000. 3 hold föld szép 2 szobás lakással, pince, istálló 190.000. Egy hold szőlő felszereléssel, átvehető lakással 100.000. Két hold szőlő kisebb jobb házzal, fele beültetve 80.000. Diószegen 2 hold szőlő házzal 120.000. Vidéken egy ház, korcsma. mézszárákkal 100.000. Magyarországon 9 hold szántó cserében is eladó.

Értekezni:

Tománénál d. u. 3-ig Nilgész-telepen, 4—7 ig Körös-utca 7. szám alatt.

CHARGEURS ★ REUNIS ★

Legnagyobb francia

Dél-Amerikai Vonal

Vezérképvislet Nagy-Románia részére:

ADOLF SALOMON FIA Bucuresti, Str. Paris 14

Hajóra szállás: Hamburg, Havre és Bordeauxban.

•••

Lloyd 1650.

Kitűnő kiszolgálás, nagy kényelem, első rangú ellátás, gyors utazás, külön kajuttók.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 1-50, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 15 lei.

HAZASSÁG

Fiatallakatos keresi intelligensebb szöke leány ismeretséget. Levelet „Körmoly” jellegre a kiadóba.

Férjhez mennék vallás-különbőség nélkül 40-45 éves biztos existenciájú urtemberhez. Központban szépen berendezett 2 szobás lakásom és jól jövedelmező nyitófűzetem van. Leveleket „Boldog otthon” jellegre a kiadóba kérek.

Adás-Vétel

Cséplogépet 900-1000 m/m jó karban lévő keresek bérbe. Óvargazdaság Szőlős.

Zsákok használt, de jó állapotban és egy kézi táblás kocsi eladó. — Schwarcz Szacsavay-u. 11.

Kézikocsi és tejeskannák eladó. Grünfeld Kapacinus-u. 6.

30-40 HP. keveset használt, kifogástalan karban lévő nyitott tura-autót keresünk megvételre. Pontos adatokat tartalmazó ajánlatok Nasic-Lomási Rt. Satu-Mareba küldendők. 5428

Frenkel és fia

általánosan elismert régi bútor- és szőnyegkereskedők megvásárolnak teljes lakberendezéseket, — u. m.: bútor, szőnyeg, zongora, Wertheim-kassa, porcellánok stb. — Szíves meghívásra házhoz jön. Strada Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10. szám.

“UNDERWOOD” látható írású írógép eladó Apolló rogueriában.

Allást nyer

Nagyobb vállalat keres román, német, magyar levelezőt, ki könyvelni tud. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. Mérésképes jellege alatt.

Keresünk azonnali belépésre perfect gép- és gyorsírónt. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLE

Olcsón eladó. Prima boroshordók, 7 m. cséplogépszij, fekete fényezett zongora. Ügynökök díjazva. — Háztulajdonos, Pece-utca 12. 3477

Házvezetőnőnek (anyahelyettesnek) ajánlkozik jól főzni, varrni tudó, becsületes, nemetül is beszélő, egyszerű, de művelt 40 éves ker. asszony magános urhoz, hölgyhöz, vagy plébániára, hol cseled is van. Cime: V-né Rózsa Kató, Árvaház-u. 5. az udvarban balra, 38-ik ajtó. 5429

Brilliáns, arany és ezüst tárgyakért magas árat fizetek.

KLEIN

ékszerárúház
Avram Jancu, Kossuth-u. 4
Cimre figyelni!!!

Magánház 40.000 leier eladó „Globus”-iroda Várad Zsigmond-u. 8. 431

Idősebb urinó francia és román órákat ad. Cim a kiadóban.

Román nyelvet tanít igen olcsón komoly tanítójelölt iskolás gyermekeknek, csoportosan is. Jelenkezés 12-2 és 6-8 között Reál-utcai tanítóképzőben. 5431

Jumperek, gyermek- és női ruhák horgolását jutányos áron elvállalom. Rákóczi-ut 55/b. 1. számú kapu, földszint jobbra.

Pénzkölcsönöket, kölönbejárati szobákat, szép lakásokat, forgalmas üzleteket, beköltözhető házakat, szuteréneket azonnal közvetítünk. Pável-utca 5. 5433

Egy antik szaloncsillárt keresek. Cim a Központi Ujságíróházban. 5434

Három negy dézsa jó karban olcsón eladó. Nagy Sándor utca 5. 5437

PERZSA-szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakarók, függönyök, hálószobák nagy választékban. Wertheim-kasszák minden nagyságban, le szállított árak mellett!

Beck és Benjámín

Str. Cogalniceanu (Várad Zs.-u.) 11.
TELEFON 17-03.

Az „Építési és Telekadásvételi Részvénytársaság” napi értesítője.

Intézeti helyiség: *Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12.* Értékesítési idő: d. u. 4-6-ig
Ingatlanok eladását elvállaljuk, ingatlanok adás-vételét közvetítjük. Házak kezelését elvállaljuk. 24 százalékra elvállaljuk magánpenzek kihelyezését. - Kölcsönöket jelzálogi bekebelezésre, kézzzálogra megszerzünk.

Eladó ingatlanok:
Csengeri-utca 25. számú ház kisebbik része. — Szacsavay-utcán egy ház átadó gyönyörű lakással, üzlettel, istállóval, kocsiszinnel, ipartelepnek nagyon alkalmas. — Szacsavay-utcán egy ház átadó szép lakással, tágas, szép műhellyel. — Kereszt-u. 9. sz. nagy bérház több részben is eladó. — Kertész-utca 12-a több lakással, kerttel. — Széles-utca 1. szám. A régi vashiddal szemben, előnyös vételi feltételek. — Heltai-utca 6. sz. több lakással. — Pece-utca 18. sz. ház 7 lakással, nagy fronttal. — Velencepart nagy raktár, szép lakás, gyári helyiségek, ipartelepnek nagyon alkalmas. Kolozsvári-utcán bérház fűszerüzlettel, modern lakásokkal. Lukács György-utca 42. sz. ház több lakással, akár egészben, akár kisebb részben eladó. — Kálvária-utcán gyönyörű villa 5 szobás szép lakással. Kálvária-utca 64. sz. fél-emeletes épület több lakással. — Kálvária-utca 34. sz. ház, 3 darab 1

szobás, 1 darab 2 szobás lakással, kerttel, vételár egyharmad része rajta maradhat. — Kálvária-utca 54. sz. 5 lakással, nagy telekkel. — Szállodának, vállalatnak alkalmas 16 szoba és melléképületeiből és egy önálló lakásból álló kettős épület gyönyörű berendezéssel eladó. Az egész elfoglalható. — Lipót-utca 1. alatti ház. Alsó Nilgésztelep 100-16. ház, 8 lakással eladó. — Szőlős-utca 22. sz. a. 1 üzlet, 2 szoba, előszoba, 3 darab 1 szobás lakás, istálló 8 lóra, magtár és pince. — Uri-utcán 8 drb 1 szobás lakással, nagy műhely. — Körsoldalon Török-zugban Ötvös Mihály-féle szőlő. — Ipartelep. 1/2 emeletes tágas nagy műhellyel, muaksházakkal, 2 hold kiterjedésben. — Templom-utca 19. alatti ház 5 lakással, istállóval. — Teleki utcán bérház üzlettel, több lakással. — Szacsavay-utca 68. alatti bérház 15 lakással (egy lakás átadó) Kismagya-utca 27. ház átadó lakással. — Dobron 2 hold szőlő, 5 hold erdő, 5 hold föld, 2 ház 220.000 leier eladó. — Fugyivásárhelyen 3 hold szőlő eladó. — Kiadó lakások: Nilgész-telegen szép utcai szoba, konyha. Ujvároson: szoba, konyha. 2 utcára nyíló emeletes bérpalota, 11 szép lakással. — Tenkei járásban évek óta fennálló, kitűnő fűszer- és vasüzlet, korlátlan ital-mérés, kávéház, faraktár lakással átadó. — Teleki-utca 9. alatti bérházban tágas száraz pince és raktárhelyiség bérbeadó. Ezenkívül sok ház eladó. Eladó házat, vagy üzletét, kihelyezendő pénzt jelentse be intézetünknek.

Özv. Petri Árpád szerészeti üzletében Regele Ferdinánd sz. újból megnyitott

Ékszerész és órász
hol ismét mint olcsón fogok árú. Órákat és ékszereket olcsón árú. Törödek arany, ezüstért, briliáns legmagasabb árt

HERBST FÜ
ékszerész és órász

Mindenes nő m. tizetással uri cse. felvételik. Pásztor János-utca 2. 1. e

Helybeli iparvállal. res perfect német zót, ki a könyve. jártas. Románul. előnyben. Magyar. met írásbeli ajánlat. irodába Industrie. küldendő.

Butorozott szobák napra kivennék. le. olyan házbán, hol. túl vagy románul. nek Cim kiadóhiv

Tisztviselő m. délutáni foglalkoz. lal mérsékel díjaz. lett. Cim a kiadóba

Lakást
Házakat
Szülőket
Birtokot
Butorozott
bármint köz
diszkrét
Weisz O
közvetítő iroa
Nyomda-utca

Utleveleket!

vizumokat bármely konzulátusnál a leggyorsabban, legpontosabban elintézt. — **Román fordítást** azonnal elkészít!!! **Felvilágosítást** díjmentesen nyújt

Schreier

ügynökség Tisza Kálmán-tér 1. (Vármegyeháza mellett.)

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Petőfi-sorozat komplett ára 120 lei
Román koronázási sorozat comp. 180 „
Bayern: Ludwig-sorozat vágott vagy fogazott 85 „
Volkstaat Bayern „ „ „ 85 „
Freistaat „ „ „ 85 „
Deutsches Reich: Künstler-sor. komplett 50 „
Lajtabánság II. Képes sor. compl. 125 „

Megrendelhetők a pénz előzetes beküldése ellenében **KEMÉNY A.** bélyegkereskedő, Oradea-Mare (Nagyvárad), Strada Vlahuta (Szent János-utca) 50. sz.

Utazót

keresünk, ki a rövidáru szakmában jól be van vezetve és megfelelő referenciákkal rendelkezik. Hunyad esetleg Arad megyében bevezetett ur előnyben.

Ajánlatok „Norinbergi” jellegre Kelet Hirlapíródába Arad intézendők. „Kelet” hirdetés Arad.

GYERMEKE LESZ

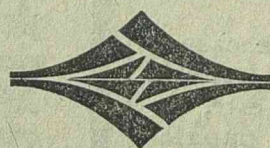
a legelegánsabb a kor. ha gyermekköcsiját

SZÖKE MIKLÓS-nál

Szent János-u. 22. szerző

Ugyanott új húzatok, ernyők, g. mizások és mindennek javítások a legolcsóbb és leggyorsabban készül

Legolcsóbb!
Leggyorsabb!
Legpontosabb!

Kálmán & Szirmai

útlevél- és vizumügyekben

Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-u.) 7. Telefon 2-21.